

Statistik om hot och våld i skolan

Arbetsmiljöverket har olika källor till statistik över utvecklingen över hot och våld i skolan. Här redogör vi för resultaten från tre av dessa. Alla källorna är behäftade med osäkerhet av varierande grund. Sammantaget tyder data på en viss ökning av hot och våld i grundskolan jämfört med början på 2000-talet.

Statistik över anmälda arbetsskador

Utvecklingen av anmälda arbetsskador på grund av hot och våld bland lärare kan följas från 2002. En viss ökning ses de senare åren jämfört med de första åren i perioden.

Antal anmälda arbetsolyckor med sjukfrånvaro på grund av våld och hot. Utveckling 2002-2006					
Yrke	2002	2003	2004	2005	2006
Grundskollärare	58	75	110	85	103
Gymnasielärare	21	23	25	23	21
Övriga lärare	18	25	36	42	26
Alla yrken	2 200	2 357	2 405	2 341	2 396

Arbetsmiljöundersökningen

Arbetsmiljöundersökningen är en urvalsundersökning där man bl.a. svarar på om man varit utsatt för hot eller våld i arbetet. Grundskollärare är mer utsatta för hot och våld än gymnasielärare. Manliga lärare är mer utsatta än kvinnliga. Andelen grundskollärare som anger att de varit utsatta för hot och våld tycks ha ökat något sedan slutet på 1990-talet. För gymnasielärarna är förhållandet det motsatta.

År	Grundskollärare		Gymnasielärare	
				
1999	23	35	13	15
2001	20	34	10	15
2003	23	31	11	13
2005	29	42	5	11

Anmälningar enligt 2 § arbetsmiljöförordningen

Enligt Arbetsmiljöförordningens 2 § ska allvarliga olycksfall och tillbud omedelbart anmälas till Arbetsmiljöverket. En skillnad gentemot statistiken som redovisats ovan är att anmälningsplikten gäller också om den drabbade är elev. Antalet anmälda ärenden enligt denna regel har ökat mycket kraftigt under senare år. Huvudorsaken till ökningen är att arbetsgivarna gjorts mer medvetna om skyldigheten att rapportera. Rapporteringen har också underlättats genom att den numer kan göras via Internet. Av detta skäl är det inte relevant att redovisa trender i antalet anmälningar som går längre tillbaka än 2005. Tabellen nedan visar antalet anmälningar på grund av våld eller hot inom utbildningsväsendet för perioden 2005-2007.

Antal anmälningar enligt 2 § på grund av hot och våld			
Fördelning på år 2005-2007			
	2005	2006	2007
Grundskola	469	408	482
Gymnasieskola	40	51	60
Övrig utbildning	11	19	15
Total	520	478	557

Tabellen ovan baseras på de klassificeringar som gjorts i Arbetsmiljöverkets ärendehanteringssystem. Vid en noggrannare genomgång av beskrivningen av de händelser som anmäls från skolan har dessa klassificerats utifrån vilken kategori som drabbades respektive vem som var förövaren. Det vanligast är att det är en elev som drabbats och att förövaren är en annan elev. Den näst vanligast händelsen är att en lärare blivit utsatt för hot eller våld från en elev, se tabellen nedan. Siffrorna i tabellerna som rör § 2-anmälningarna överensstämmer inte helt med varandra. Det beror på att klassificeringarna i ärendehanteringssystemet i vissa fall reviderats vid den noggrannare genomgången.

Korta arbetsskadefakta Nr 1/2008

Antal anmälda ärenden enligt arbetsmiljuförordningens 2 § på grund av hot och våld. Grund- och gymnasieskola, år 2004-2006. Fördelade efter drabbad och förövare						
Drabbad	Förövare					Total
	Elev	Lärare	Föräldrar/ utom- stående	Övrig personal	Okänt/ övriga	
Elev	670	12	37	11	38	768
Lärare	281	0	22	1	11	315
*Personal	143	0	21	1	10	175
Personal och elever	47	0	4	0	11	62
Okänt/övriga	32	0	0	0	14	46
Total	1 173	12	84	13	84	1 366

* I denna grupp ingår all övrig personal, men lärarna kan också ingå ifall de drabbats tillsammans med någon från övrig personal.

Slutsats

Både statistiken över anmälda arbetsskador och statistiken från arbetsmiljöundersökningen ger samma bild över utvecklingen av hot och våld i skolan. I var och en av källorna för sig är förändringen inte statistiskt säkerställd. Sammantaget tyder de dock på att hot och våld i arbetsmiljön ökat för lärare i grundskolan under senare år. För gymnasielärare ses ingen sådan tendens. Manliga lärare är mer utsatta för våld och hot än kvinnliga.

Ytterligare information

Ytterliga information finns i ett tidigare faktablad som redovisar en del andra data (http://www.av.se/dokument/statistik/sf/sf2007_04.pdf). Mer statistik om hot och våld i skolan kan också hittas i tabellerna i verkets publikationer i serien Sveriges Officiella Statistik (<http://www.av.se/statistik/officiellt/>). I dessa publikationer finns också detaljerade beskrivningar över innehåll och metodik för arbetsskadestatistiken och arbetsmiljöundersökningen.